

Gebruik tekst 4.

- 1p 17 Beredeneer dat het hebben van vertrouwen in instituties als de politie en de rechtspraak de subjectieve veiligheid kan vergroten. Gebruik in je redenering:
- een omschrijving van het begrip subjectieve veiligheid;
 - informatie uit tekst 4 om de redenering te onderbouwen.

In tekst 3 staat dat burgers meestal niet goed op de hoogte zijn van hoe de rechtspraak in het echt functioneert. In tekst 4 staat dat het vertrouwen dat burgers in de rechterlijke macht hebben van centraal belang is. Of iemand kennis heeft over de rechterlijke macht is onder andere afhankelijk van zijn politieke socialisatie.

- 1p 18 Leg dit uit. Gebruik in je uitleg de omschrijving van het kernconcept politieke socialisatie.

Opgave 3 Een dementievriendelijke samenleving

Bij deze opgave horen de teksten 5 en 6 uit het bronnenboekje.

Inleiding

Deze opgave gaat over de manier waarop wij als samenleving omgaan met mensen met dementie. Dementie is de verzamelnaam voor aandoeningen waarbij de hersenen informatie niet meer goed verwerken. De ziekte komt vooral bij ouderen voor en komt tot uiting in vergeetachtigheid, problemen met gewone dagelijkse handelingen, plotselinge veranderingen in gedrag en vergissingen in tijd en plaats. Door de vergrijzing zal het aantal mensen met dementie naar verwachting toenemen van 270.000 in 2019 naar 550.000 in 2040. Uit onderzoek van Alzheimer Nederland, een organisatie voor mensen met dementie en mensen die hiermee te maken hebben, blijkt dat mensen op straat en medewerkers van bedrijven de ziekte niet goed herkennen en niet goed weten hoe ze het best kunnen reageren of kunnen helpen. Daarom zijn Alzheimer Nederland, pensioenuitvoeringsorganisatie PGGM en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in 2016 gestart met de campagne voor een dementievriendelijke samenleving. Op de website samendementievriendelijk.nl kunnen mensen een online training volgen in de omgang met mensen met dementie. Via spotjes op tv en sociale media worden mensen gewezen op de website. Bedrijven kunnen ook een training laten verzorgen voor hun personeel. In tekst 1 staat een deel van de toespraak die de staatssecretaris van VWS hield bij de presentatie van de campagne voor een dementievriendelijke samenleving tijdens een EU-conferentie over dementie.

Gebruik de inleiding van deze opgave op pagina 6.

Er is door het ministerie van VWS een politiek besluit genomen om enkele miljoenen euro's te investeren in de campagne voor een dementievriendelijke samenleving.

Politieke besluitvorming wordt beïnvloed door de omgeving. Er zijn verschillende soorten omgevingsfactoren te onderscheiden die de mogelijkheden voor overheidsbeleid kunnen beperken of verruimen, bijvoorbeeld sociale of culturele factoren. Ook relaties van Nederland met andere landen kunnen van invloed zijn op de besluitvorming.

In de inleiding is een **andere** soort omgevingsfactor te herkennen die invloed kan hebben op de politieke steun voor het investeren van miljoenen euro's in de campagne.

- 2p 19 – Welke **andere** soort omgevingsfactor is te herkennen in de inleiding? Licht je antwoord toe met een citaat uit de inleiding waaruit deze factor blijkt.
- Beredeneer dat deze factor de politieke steun voor het investeren van geld in de campagne voor een dementievriendelijke samenleving kan vergroten.

Alzheimer Nederland is mede-initiatiefnemer van de campagne voor een dementievriendelijke samenleving.

Op de website van Alzheimer Nederland staat:

“Al ons werk draait om de wensen en behoeften van mensen met dementie en hun omgeving. (...) We geven voorlichting over de ziekte van Alzheimer en andere vormen van dementie, bieden ondersteuning en komen op voor betere zorg voor mensen met dementie. (...) Alzheimer Nederland zit boven op het zorgbeleid in Den Haag, door het actief volgen en beïnvloeden van de politieke agenda en nauw contact met Kamerleden.” Hieruit blijkt dat Alzheimer Nederland een pressiegroep is.

- 3p 20 – Leg uit welke twee kenmerken van pressiegroepen te herkennen zijn in bovenstaand citaat van de website van Alzheimer Nederland. Pressiegroepen verschillen van politieke partijen.
- Geef voor elk van de genoemde kenmerken van pressiegroepen aan waarin dat kenmerk verschilt van politieke partijen.

Gebruik de inleiding van deze opgave op pagina 6.

Er zijn verschillende functies van socialisatie te onderscheiden, bijvoorbeeld de functie 'identificatie met de eigen groepen en cultuur' en de functie 'verandering van de cultuur van de samenleving en van groepen daarbinnen'.

- 2p 21 Leg uit welke **andere** functie van socialisatie te herkennen is in de inleiding van deze opgave op pagina 6. Gebruik in je uitleg:
- de naam van de functie van socialisatie;
- informatie uit de inleiding op pagina 6 om deze functie te illustreren.

Gebruik de inleiding van deze opgave op pagina 6 en tekst 5.

- 2p 22 Leg uit dat de campagne voor een dementievriendelijke samenleving de sociale cohesie in de samenleving kan versterken. Gebruik in je uitleg:
- de omschrijving van het kernconcept sociale cohesie;
 - een voorbeeld uit tekst 5 waaruit sociale cohesie blijkt.

Gebruik tekst 5.

De campagne voor een dementievriendelijke samenleving wordt gesteund door politieke partijen uit verschillende politieke stromingen en sluit aan bij uitgangspunten van verschillende politieke stromingen. In tekst 5 is een uitgangspunt van de confessionele stroming te herkennen.

- 2p 23 Leg uit welk uitgangspunt van de confessionele stroming dit is. Gebruik in je uitleg informatie uit tekst 5 waarin dit uitgangspunt te herkennen is.

Zie regel 22 tot en met 28 van tekst 5.

In trainingen of scholing in het kader van een dementievriendelijke samenleving leren mensen de signalen te herkennen van dementie en hoe zij het best kunnen omgaan met mensen met dementie. Er zijn onder andere speciale trainingen om dementievriendelijk op je werk te zijn.

- 2p 24 Leg uit hoe een training over dementie het referentiekader van werknemers verandert en ervoor kan zorgen dat gebeurtenissen zoals beschreven in regel 22 tot en met 28 van tekst 5 niet meer plaatsvinden. Gebruik in je uitleg:
- een omschrijving van het begrip referentiekader;
 - een omschrijving van het begrip selectieve perceptie.

Gebruik tekst 6.

Er zijn verschillende hypothesen over de mate waarin massamedia invloed hebben op mensen. Een voorbeeld van zo'n mediahypothese is de cultivatiehypothese.

In tekst 6 geven The en Olde Rikkert een verklaring voor het beeld dat mensen hebben van mensen met dementie.

- 2p 25 Leg uit welke **andere** mediahypothese in deze verklaring te herkennen is. Gebruik in je uitleg:
- de naam en de omschrijving van een mediahypothese;
 - informatie uit tekst 6 waarin deze mediahypothese te herkennen is.

Gebruik tekst 6.

In het rapport 'Een samenhangend beeld van dementie en dementiezorg' van de overheid staat het volgende:

“Uit een onderzoek blijkt dat het krijgen van de diagnose dementie een enorme impact heeft op iemands identiteit, met gevoelens van verlies, boosheid, onzekerheid en frustratie tot gevolg. De wens om hun vroegere identiteit te behouden, kan ertoe leiden dat mensen met dementie terughoudend zijn om hun diagnose te delen met familieleden of de bredere sociale omgeving.”

Er kan een spanning bestaan tussen persoonlijke en externe collectieve identiteit.

- 3p **26** Beredeneer dat deze spanning kan verklaren dat iemand met de diagnose dementie deze diagnose niet graag deelt met de bredere sociale omgeving. Gebruik in je redenering:
- een omschrijving van externe collectieve identiteit met een voorbeeld daarvan uit tekst 6;
 - de omschrijving van het kernconcept identiteit.

Mensen met dementie lopen een verhoogd risico op sociale uitsluiting. In het rapport 'Een samenhangend beeld van dementie en dementiezorg' van de overheid staat:

“Door de beperkingen van de ziekte is het vaak moeilijk om (...) contacten te onderhouden, bijvoorbeeld omdat gesprekken moeizamer gaan, of omdat anderen niet goed weten hoe ze met de persoon met dementie moeten omgaan. Ook zorgen de beperkingen ervoor dat het moeilijk is om vrijwilligerswerk uit te voeren, of deel te nemen aan het verenigingsleven.”

- 1p **27** Op welke component van sociale uitsluiting lopen mensen met dementie een verhoogd risico volgens het bovenstaande citaat?

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.